

Lectura de textos orixinais

28-29 abril 2020

Imos ler agora dous fragmentos do Libro V da [Eneida](#) de Virxilio. Fixádevos particularmente en todos os deuses mencionados.

LIBRO V

Eneas abandona [Cartago](#) e diríxese a [Sicilia](#), onde é acollido polo seu amigo [Acestes](#). Ó cumprirse un ano da morte de [Anquises](#), [Eneas](#) decide celebrar uns xogos deportivos na honra do seu pai. [Xuno](#), sempre querendo estorbar a Eneas, envía á deusa [Iris](#), que fai entolecer ás mulleres troianas para prenderen lume ós barcos. Diante das súplicas de Eneas, [Xúpiter](#) envía chuvia para apagar os incendios. Logo, o líder troiano permite quedar en Sicilia a quen así o deseñe, mentres os demais seguen viaxe ata Italia. No remate do libro presenciamos a caída ó mar e morte do temoeiro [Palinuro](#).

V, 835-871

«Iamque fere mediam caeli Nox umida metam
contigerat, placida laxabant membra quiete
sub remis fusi per dura sedilia nautae,
cum leuis aetherii delapsus Somnus ab astris
aera dimouit tenebrosum et dispulit umbras,
te, Palinure, petens, tibi somnia tristia portans
insonti; puppique deus consedit in alta
Phorbanti similis funditque has ore loquelas:
'Iaside Palinure, ferunt ipsa aequora classem,
aequatae spirant aurae, datur hora quieti.
pone caput fessosque oculos furare labori
ipse ego paulisper pro te tua munera inibo.'
cui uix attollens Palinurus lumina fatur:
'mene salis placidi uultum fluctusque quietos
ignorare iubes? mene huic confidere monstro?
Aenean credam (quid enim?) fallacibus auri
et caeli totiens deceptus fraude sereni?'
talia dicta dabat, clauumque adfixus et haerens
nusquam amittebat oculosque sub astra tenebat.

ecce deus ramum Lethaeo rore madentem
uique soporatum Stygia super utraque quassat
tempora, cunctantique natantia lumina soluit.
uix primos inopina quies laxauerat artus,
et super incumbens cum puppis parte reuulsa
cumque gubernacio liquidas proiecit in undas
praecipitem ac socios nequ quam saepe uocantem;
ipse uolans tenuis se sustulit ales ad auras.
currit iter tutum non setius aequore classis
promissisque patris Neptuni interrita fertur.
iamque adeo scopulos Sirenum adiecta subibat,
difficilis quandam multorumque ossibus albos
(tum rauca adsiduo longe sale saxa sonabant),
cum pater amisso fluitantem errare magistro
sensit, et ipse ratem nocturnis rexit in undis
multa gemens casuque animum concussus amici:
'o nimium caelo et pelago confise sereno
nudus in ignota, Palinure, iacebis harena.»

TRADUCCIÓN:

«Xa case a húmida Noite alcanzara a metade do seu vieiro, e os mariñeiros, espallados entre os duros asentos dos remos, estaban a relaxar os seus membros nun calmo acougo. Nese intre o [Sono](#), deixándose caer lixeiro desde os astros do firmamento, veu polo medio do aire cheo de tebras e fixo esvaer as sombras: viña na túa busca, inocente Palinuro, para te traer tristes soños. O deus sentou na alta popa, tomndo o aspecto de Forbas, e deixa verter da súa boca estas palabras:

-Palinuro, descendente de [Xasión](#): é o ancho mar quen vai levando á frota. A brisa sopra a favor e xa é hora de descansar. Pousa a cabeza e róuballe os teus cansos ollos á fatiga. Xa me fago cargo eu da túa tarefa.

E Palinuro, apenas podendo erguer a súa mirada, dille:

-Ordénasme que deixe de atender ó rostro do calmo mar e das tranquilas ondas? Que confíe neste monstro? Vou deixar a Eneas nas mans das traizoeiras brisas eu, tantas veces enganado polas raposadas dun ceo sosegado?

Estas palabras dixo e, ben afincado ó temón e ancorado nel, non o deixaba nin por un intre e mantiña os ollos fixos no ceo. E velaquí que o deus dá en sacudirlle unha e outra tempa cunha póla empapada de pingas de auga do Leteo e co poder soporífero da Estixia; aínda que el se resiste, afróuxalle os auguentes ollos. Apenas o inesperado acougo comezara a relaxar os seus membros cando o deus o tombou, facéndolle levar por diante parte da popa e o leme, e botouno de cabeza ás límpidas augas, mentres el chamaba unha e outra vez, en van, ós seus compañeiros. Á súa vez, o deus elevouse voando como unha ave cara ás leves brisas. A frota non deixou de seguir queda viaxe polo ancho mar e, por mor das promesas do pai Neptuno, ía sen temor ningún. Xa se deixaba adentrar mesmo nas *rochas das Sereas*, tempo atrás difíciles e brancas polos ósos de moitos mariñeiros (entón aquelas pedras resoaban con estridencia cos constantes golpes de mar), cando Eneas se decatou de que coa perda do condutor, a frota estaba indo ó garete, e el mesmo dirixiu o navío nas augas da noite, botando moitos laios e bourado no seu espírito polo infortunio do seu amigo:

-Ah, ti, que confiaches de máis no sosego do ceo e da alta mar, vas xacer, Palinuro, espido nunha area descoñecida.»

EXERCICIO: le atentamente, e explora todas as ligazóns marcadas no texto. Logo:

1. Revisa todos os fragmentos que tes lido ata agora, e marca cunha liña o percorrido de Eneas, valéndote do mapa:

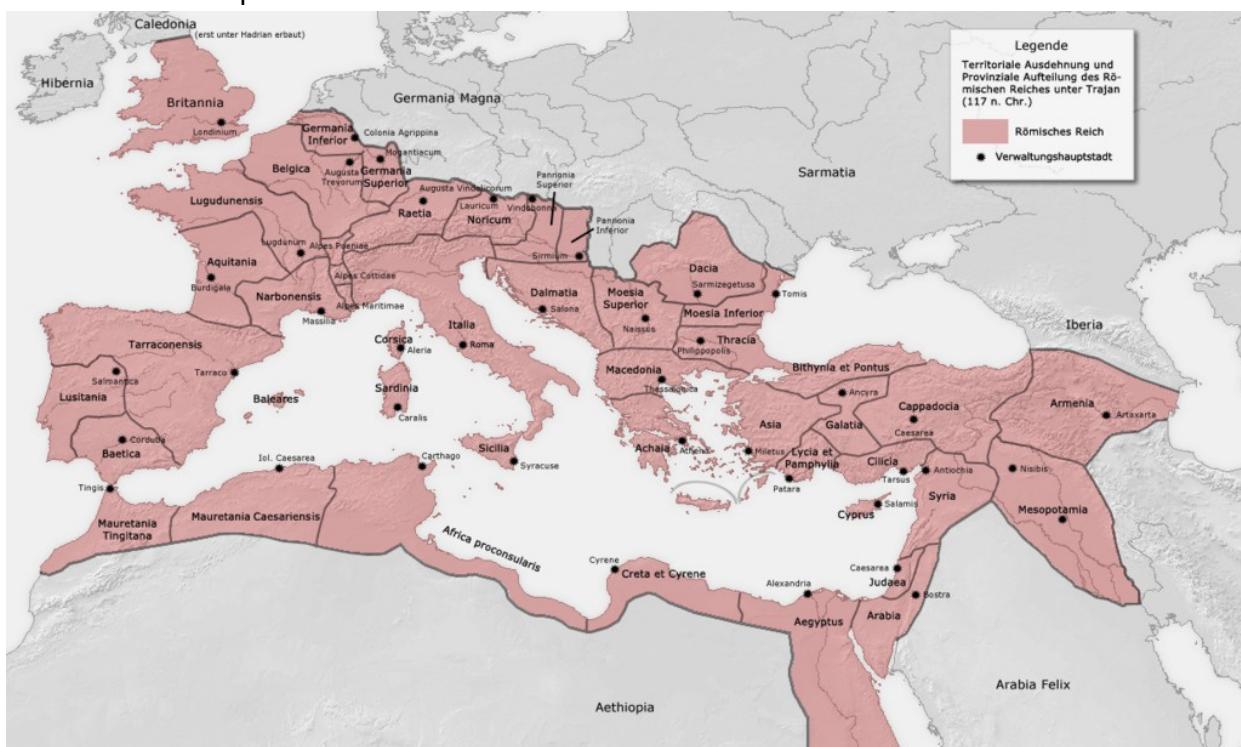

Image de: FJ-de - *Opus proprium* - Vorlage Demis <http://www.demis.nl/wms/mapclip.htm>, Public Domain, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=436185>

2. Responde, redactando correctamente, ás seguintes preguntas:

 - Quen eran, respectivamente, Eneas, Anquises, Acestes e Palinuro?
 - Quen era a deusa Iris? De que mitoloxía é? Ten relación con algo que ti coñezas?
 - Por que a deusa Xuno sempre quere “amolar” a Eneas?
 - Que eran os ***Sirenum scopuli*** ou “***escollos das sereas***”?
 - No texto, fálase de augas máxicas... Cales? Que importancia tiñan, na mitoloxía?